

Na osnovu člana 36., stav 1., tačka 1.17., i člana 65., stav 1. i 2. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo; člana 61., člana 71., člana 85., člana 108., člana 109. i člana 114. Zakona br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama: kao i člana 4., člana 93., člana 94. i člana 102. Zakona 05/L-045 o osiguranju, Izvršni odbor Centralne banke Republike Kosovo je na sastanku održanom 5. jula 2023. godine usvojio ovo:

UPUTSTVO O KRITERIJUMIMA ZA IMENOVANJE ADMINISTRATORA I LIKVIDATORA FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

Član 1.

Svrha i delokrug

1. Svrha ovog Uputstva je da odredi kriterijume za imenovanje administratora i likvidatora finansijskih institucija od strane CBK-a, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom na snazi za finansijske institucije.
2. Ovo Uputstvo se primenjuje na sve finansijske institucije za koje je CBK, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom na snazi, odgovorna za imenovanje službenih/privremenih administratora i/ili likvidatora tokom procesa prinudne likvidacije.

Član 2.

Definicije

1. Svi izrazi u ovom uputstvu imaju isto značenje kao izrazi definisani Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo, Zakonom br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, kao i Zakonom br. 05/L-045 o osiguranju, ili/i sa sledećim definicijama u svrhu ovog Uputstva:
 - 1.1. **Administrator** — podrazumeva osobu imenovanu od CBK-a kao službenog/privremenog administratora, da upravlja finansijskom institucijom tokom procesa službene/privremene administracije.
 - 1.2. **Likvidator** — podrazumeva lice imenovano od CBK-a da upravlja finansijskom institucijom tokom procesa likvidacije.
 - 1.3. **Finansijska institucija** — podrazumeva banke, osiguravače, mikrofinansijske institucije, nebankarske finansijske institucije, posrednike u osiguranju i procenitelje štete.
 - 1.4. **CBK** — podrazumeva Centralnu banku Republike Kosovo.
 - 1.5. **MFI** — podrazumeva mikrofinansijske institucije.
 - 1.6. **NBFI** — podrazumeva nebankarske finansijske institucije.

Član 3.

Razlozi za imenovanje administratora finansijske institucije

1. CBK može imenovati administratora za banku, mikrofinansijsku instituciju ili nebankarsku finansijsku instituciju, kada se ispune uslovi definisani članom 60. i članom 109. Zakona br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama.
2. CBK može imenovati administratora za osiguravača, posrednika u osiguranju ili procenitelja štete kada su ispunjeni uslovi navedeni u članu 93. Zakona br. 05/L-045 o osiguranju.
3. Odluka CBK-a o imenovanju administratora mora navesti razloge zbog kojih je doneta.

Član 4.

Kriterijumi za imenovanje administratora banke

1. Administratora banke imenuje CBK na period koji ne prelazi šest (6) meseci, kako je navedeno u odluci CBK-a. CBK može produžiti mandat za imenovanje samo dva puta, na period koji ne prelazi, u svakom slučaju, tri meseca. Ukoliko administrator nakon dvanaest (12) meseci ne reši pitanja koja je određen da reši, tada će započeti proces prinudne likvidacije banke.
2. Svaki administrator banke mora da ima odgovarajuće znanje, sposobnosti i iskustvo za upravljanje bankom, koji ispunjava kriterijume postavljene od strane CBK-a u pogledu kvalifikacija, iskustva i integriteta. CBK procenjuje da li je osoba pogodna i odgovarajuća da bude imenovana za administratora, na osnovu sledećih kriterijuma:
 - 2.1. da ima univerzitetsku diplomu u bilo kojoj od sledećih oblasti: bankarstvo i finansije, ekonomija, pravo, računovodstvo, revizija, poslovna administracija, finansijska regulativa ili drugi smerovi koji se mogu smatrati važnim za finansijski sektor;
 - 2.2. da ima najmanje sedam (7) godina iskustva u bankarskom i/ili finansijskom polju, od čega najmanje tri (3) godine na rukovodećoj funkciji ili najmanje deset (10) godina profesionalnog iskustva u odgovarajućoj bankarskoj i/ili finansijskoj oblasti, relevantne za obavljanje funkcije administratora;
 - 2.3. lična istorija administratora mora dokazati da je potpuno nezavisan i da poseduje lične kvalitete, pre svega integritet koji je neophodan za obavljanje svojih dužnosti;
 - 2.4. administrator mora dokazati blagovremeno ispunjenje finansijskih obaveza;
 - 2.5. administrator mora biti u stanju da dokaže da trenutno ne postoji uočeni ili stvarni sukob interesa između njegove uloge administratora finansijske institucije i bilo koje poslovne ili lične uloge koju ima. Ovaj uslov mora biti ispunjen u svakom trenutku kao administrator finansijske institucije.
3. Izuzetno od uslova iz tačkama 2.1 i 2.2 stava 2. ovog člana, lica sa stručnom kvalifikacijom zakonskog revizora, ovlašćenog revizora, ovlašćenog računovođe i drugim ekvivalentnim kvalifikacijama mogu se kvalifikovati za administratora banke, pod uslovom da imaju radno iskustvo od najmanje 7 godina u reviziji banaka ili sastavljanju finansijskih izveštaja banaka.

4. Administrator banke će vršiti svoja ovlašćenja i dužnosti u skladu sa odredbama Zakona o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama.

Član 5.

Kriterijumi za imenovanje administratora za MFI-e i NBFI-e

1. Administratora MFI-a ili NBFI-a imenuje CBK na period koji ne prelazi šest (6) meseci, kako je navedeno u odluci CBK-a. CBK može produžiti mandat za imenovanje samo dva puta, na period koji ne prelazi, u svakom slučaju, tri meseca. Ukoliko administrator nije rešio pitanja za koja je određen za rešavanje nakon perioda od dvanaest (12) meseci, onda će započeti proces prinudne likvidacije MFI-a ili NBFI-a.
2. Svaki administrator MFI-a i NBFI-a mora biti sposoban i pogodan, sa dobrom reputacijom, koji ispunjava kriterijume vezane za kvalifikaciju, iskustvo i integritet. CBK procenjuje da li je osoba pogodna i odgovarajuća da bude imenovana za administratora MFI-a ili NBFI-a, na osnovu sledećih kriterijuma:
 - 2.1. imati univerzitetsku diplomu u bilo kojoj od sledećih oblasti: ekonomija, finansije, osiguranje, pravo ili druga relevantna oblast;
 - 2.2. da ima najmanje pet (5) godina profesionalnog iskustva u oblasti finansija ili drugih relevantnih oblasti, ili iskustvo u administraciji ili likvidaciji najmanje dva pravna lica slične veličine kao MFI-a ili NBFI-a pod upravom;
 - 2.3. lična istorija administratora mora dokazati da je potpuno nezavisan i da poseduje lične kvalitete, pre svega integritet koji je neophodan za obavljanje svojih dužnosti;
 - 2.4. administrator mora dokazati blagovremeno ispunjenje finansijskih obaveza;
 - 2.5. administrator mora biti u stanju da dokaže da trenutno ne postoji uočeni ili stvarni sukob interesa između njegove uloge administratora finansijske institucije i bilo koje poslovne ili lične uloge koju nosi. Ovaj uslov mora biti ispunjen u svakom trenutku kao administrator institucije.
3. Bez obzira na zahteve iz tačaka 2.1 i 2.2 stava 2. ovog člana, lica sa stručnim kvalifikacijama pravnog revizora, sertifikovanog revizora, sertifikovanog računovođe i drugim ekvivalentnim kvalifikacijama mogu se kvalifikovati kao administratori MFI-a ili NBFI-a, pod uslovom da imaju najmanje 3 godine radnog iskustva u reviziji finansijskih institucija ili sastavljanju finansijskih izveštaja finansijskih institucija.
4. Administrator MFI-a i NBFI-a vršiće svoja ovlašćenja i dužnosti u skladu sa odredbama Zakona o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama.
5. U slučaju da, prema procenama CBK-a, proces administracije nije sproveden na profesionalan način, ili administrator više ne ispunjava gore navedene uslove, onda ga CBK može razrešiti dužnosti administratora.

Član 6.

Kriterijumi za imenovanje administratora za osiguravače, posrednike i procenitelje šteta u osiguranju

1. Administratora osiguravača, posrednika u osiguranju i procenitelja štete u osiguranju imenuje CBK na period koji ne prelazi šest (6) meseci, kao što je navedeno u odluci CBK-a. CBK može produžiti mandat za imenovanje samo dva puta, na period koji ne prelazi, u svakom slučaju, tri meseca. Ako administrator nakon dvanaest (12) meseci nije rešio pitanja za koja je određen da ih rešava, onda će započeti proces prinudne likvidacije osiguravača, posrednika u osiguranju ili procenitelja štete u osiguranju.
2. Svaki administrator osiguravača, posrednika u osiguranju i procenitelja štete u osiguranju mora biti sposoban i pogodan, sa dobrom reputacijom, koji ispunjava kriterijume u pogledu kvalifikacije, iskustva i integriteta. CBK procenjuje da li je osoba pogodna i odgovarajuća da bude imenovana za administratora, na osnovu sledećih kriterijuma:
 - 2.1. da ima univerzitetsku diplomu u bilo kojoj od sledećih oblasti: ekonomija, finansije, osiguranja, pravo ili druga relevantna oblast;
 - 2.2. da ima najmanje pet (5) godina profesionalnog iskustva u finansijskoj ili drugim relevantnim oblastima, ili iskustvo u likvidaciji ili administraciji najmanje dva pravna lica slične veličine kao osiguravača / posrednika / procenitelja štete u likvidaciji;
 - 2.3. lična istorija administratora mora dokazati da je potpuno nezavisan i da poseduje lične kvalitete, pre svega integritet koji je neophodan za obavljanje svojih dužnosti;
 - 2.4. administrator mora dokazati blagovremeno ispunjenje finansijskih obaveza;
 - 2.5. administrator mora da bude u stanju da dokaže da trenutno ne postoji uočeni ili stvarni sukob interesa između njegove uloge administratora finansijske institucije i bilo koje poslovne ili lične uloge koje nosi. Ovaj uslov mora biti ispunjen u svakom trenutku kao administrator institucije.
3. Bez obzira na uslove iz tačaka 2.1 i 2.2 stava 2. ovog člana, lica sa stručnom kvalifikacijom pravnog revizora, sertifikovanog revizora, sertifikovanog računovođe i drugim ekvivalentnim kvalifikacijama mogu se kvalifikovati kao administratori MFI-a ili NBFi-a, uz uslove da imaju na najmanje 3 godine radnog iskustva u reviziji finansijskih institucija ili sastavljanju finansijskih izveštaja finansijskih institucija.
4. Administrator će svoja ovlašćenja i dužnosti vršiti u skladu sa odredbama Zakona o osiguranju i odgovarajućim propisima u njegovoj primeni.

Član 7.

Kriterijumi za imenovanje likvidatora za banke

1. U slučaju opoziva licence banke, CBK odmah imenuje relevantnog likvidatora.
2. Likvidator može biti lice iz privatnog sektora ili službenik CBK-a koji ispunjava kriterijume definisane u članu 4. ovog uputstva.

Član 8.

Kriterijumi za imenovanje likvidatora za MFI-e i NBFI-e

1. U slučaju opoziva registracije MFI/NBFI, CBK odmah imenuje relevantnog likvidatora.
2. Likvidator može biti lice iz privatnog sektora ili službenik CBK-a koji ispunjava kriterijume definisane u članu 5. ovog uputstva.

Član 9.

Kriterijumi za imenovanje likvidatora za osiguravače i posrednike u osiguranjima

1. U slučaju opoziva licence osiguravaču/posredniku u osiguranju/procenitelju štete u osiguranju, CBK odmah imenuje relevantnog likvidatora.
2. Likvidator može biti lice iz privatnog sektora ili službenik CBK-a, koji ispunjava kriterijume definisane Uredbom o likvidaciji osiguravača.
3. Pored kriterijuma definisanih Uredbom o likvidaciji osiguravača, kriterijumi definisani ovim uputstvom važe i u meri u kojoj nisu u suprotnosti sa Uredbom o likvidaciji osiguravača.

Član 10.

Isključujući kriterijumi za imenovanje administratora i likvidatora finansijskih institucija

1. Lice ne može biti imenovano kao administrator ili likvidator finansijske institucije, ako je to lice:
 - 1.1. osuđeno za krivična dela ili je proglašen krivim za privredni prestup po Krivičnom zakoniku;
 - 1.2. otpušteno sa pozicije u finansijskoj instituciji od CBK-a;
 - 1.3. osuđeno od strane krivičnog suda za krivično delo za koje je lice ili je moglo biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine ili više, za koje nije postojala mogućnost novčane kazne;
 - 1.4. bilo dužnik u stečajnom postupku ili nemogućnosti plaćanja u poslednjih deset (10) godina;
 - 1.5. isključeno ili suspendovano od strane nadležnog organa iz bavljenja profesijom zbog nedoličnog ponašanja, nestručnog obavljanja dužnosti ili zloupotrebe službenog položaja;
 - 1.6. bilo direktor ili viši menadžer finansijske institucije kojem je oduzeta licenca/registracija ili je pokrenuta nesolventnost ili druga prisilna likvidacija tokom mandata tog direktora ili višeg menadžera;
 - 1.7. imalo sukob interesa i lice je povezano sa finansijskom institucijom u kojoj namerava da bude imenovano;
 - 1.8. bilo spoljni revizor relevantne finansijske institucije tokom prošle godine od trenutka kada je institucija stavljena pod upravom ili likvidacijom;
 - 1.9. ima zahteve/potraživanja protiv relevantne finansijske institucije; i

1.10. bilo angažovano kao ispitivač CBK-a, u toj finansijskoj instituciji, u bilo koje vreme tokom šest (6) meseci pre nego što je institucija stavljena pod upravu ili likvidaciju.

Član 11.

Razrešenje administratora i likvidatora finansijskih institucija

1. CBK može da prekine mandat administratora i/ili likvidatora iz sledećih razloga:
 - 1.1. ako administrator i/ili likvidator više ne ispunjava kriterijume definisane ovim uputstvom;
 - 1.2. ako je administrator i/ili likvidator imenovan za administratora ili likvidatora u drugoj finansijskoj instituciji;
 - 1.3. ako administrator i/ili likvidator obavlja poslove uprave ili likvidacije na neprofesionalan način, ne u poverenju ili nije u mogućnosti da obavlja svoje aktivnosti;
 - 1.4. ako administrator i/ili likvidator podnese ostavku (pismeno).
2. U slučajevima promene administratora ili likvidatora, administrator ili likvidator koji je razrešen/podneo ostavku mora da nastavi sa radom do imenovanja novog administratora ili likvidatora, osim ako CBK ne zahteva drugačije.

Član 12.

Spisak administratora i/ili likvidatora

1. CBK će putem javnog poziva pozvati sve zainteresovane koji ispunjavaju kriterijume da budu imenovani za administratora ili likvidatora u skladu sa odredbama ovog uputstva, da apliciraju za administratora i likvidatora finansijskih institucija.
2. Tokom svoje procene, CBK može zahtevati da intervjuiše potencijalnog administratora ili likvidatora.
3. Nakon procene ispunjenosti kriterijuma iz ovog uputstva, CBK će sastaviti spisak kvalifikovanih lica za administratora i likvidatora.
4. CBK može imenovati administratora i/ili likvidatora sa spiska kvalifikovanih lica za administratora i/ili likvidatora, ili bilo koje lice van ovog spiska, pod uslovom da isti ne može biti izabran sa spiska.

Član 13.

Stupanje na snagu

Ovo Uputstvo stupa na snagu 1. avgusta 2023. godine.

Bashkim Nurboja
Predsedavajući Izvršnog odbora